

İşletim Sistemleri Uygulama 7

Örnek Senkronizasyon Problemleri

Bilgisayar Mühendisliği

İstanbul Teknik Üniversitesi
34469 Maslak, İstanbul

28/03/2012

Bugün

İşletim Sistemleri Uygulama 7

Uygulamada adım adım semafor kullanımı

Örnek Senkronizasyon Problemleri - H_2O

Örnek Senkronizasyon Problemleri - Sushi Bar

Örnek Senkronizasyon Problemleri - Parti
Problemi

Problem

Amaç, bir yazıcı denetim uygulaması yazmaktır. Sistemde sadece bir yazıcı vardır. Bu yazıcı yazdığı her sayfaya karşılık ekrana bir karakter basacak biçimde benzetilmiştir. Bu uygulamaya kısa zaman içinde iki ayrı belgeden yüzer tane basma görevi verilmiştir. Her iki tür belgenin sayfaları birbirine karışmadan baskı işi kotalarılmalıdır.

Senkronizasyon olmadan

```

1  // int s; // currently not used

void* printThis(void* typ){
    int i,j;
    char* str=(char)typ=='a'?" abcdefghij":"0123456789";
6  // Create two types of content for print jobs
    for(i=0;i<100;i++){ // 100 separate print jobs
        for(j=0;j<10;j++){ // of 10 pages each.
            printf("%c", str[j]);
            // Each character represents a page
11        }
        pthread_exit(NULL);
    }
}

16 int main(void){
    pthread_t a,n;
    setvbuf(stdout, (char*)NULL, _IONBF, 0); // no-buffer printf

    // s=1; // currently not used

21    printf("I'm the NO-SYNC printer manager.\n");

    // Run two threads on printThis function with separate params
    pthread_create(&a, NULL, printThis, (void *)'a');
    pthread_create(&n, NULL, printThis, (void *)'n');

26    // Wait for the threads to finish
    pthread_join(a, NULL);
    pthread_join(n, NULL);

    pthread_exit(NULL);
    return 0;
}

```


Senkronizasyon olmadan oluşan örnek çıktı

I'm the NO-SYNC printer manager.

Oh! Two hundred jobs are submitted, and I got only one printer!

3

[illegible]

Senkronizasyon denemesi

```

1  int s;

void* printThis(void* typ){
    int i,j;
    char* str=(char)typ=='a'?" abcdefghij":"0123456789";
6   for(i=0;i<100;i++){
        if(s>0){ // Checking for the value of s then,
                s--; // modifying it to lock other threads
                for(j=0;j<10;j++){
                    printf("%c", str[j]);
11                }
                s++; // Unlocking other threads.
            }
        }
        pthread_exit(NULL);
16 }

int main(void){
    pthread_t a,n;
    setvbuf(stdout, (char*)NULL, _IONBF, 0); // no-buffer printf
21
    s=1;

    printf("I'm the DUMMY-SYNC printer manager.\n");

26    pthread_create(&a, NULL, printThis, (void *)'a');
    pthread_create(&n, NULL, printThis, (void *)'n');

    pthread_join(a, NULL);
    pthread_join(n, NULL);

    pthread_exit(NULL);
    return 0;
}

```


Senkronizasyon denemesinde oluşan örnek çıktı

[illegible]

Başarılı senkronizasyon

```
1  void sem_signal(int semid, int val){
    struct sembuf semafor;
    semafor.sem_num=0;
    semafor.sem_op=val;
    semafor.sem_flg=1;
6   semop(semid, &semafor,1);
    }

    void sem_wait(int semid, int val){
        struct sembuf semafor;
        semafor.sem_num=0;
        semafor.sem_op=(-1*val);
        semafor.sem_flg=1;
        semop(semid, &semafor,1);
    }
16  void createSemaphore(char *argv[]){
        int someKey = ftok( strcat( get_current_dir_name(), argv[0]), 1);
        s = semget(someKey, 1, 0700|IPC_CREAT);
        semctl(s,0,SETVAL,1);
21  }
```


Başarılı senkronizasyonla oluşan örnek çıktı

```

int s;

void* printThis(void* typ){
4     int i,j;
    char* str=(char)typ=='a'?" abcdefghij":" 0123456789";
    for(i=0;i<100;i++){
        sem_wait(s,1); // decrease
        for(j=0;j<10;j++){
9            printf("%c", str[j]);
        }
        sem_signal(s,1); // increase
    }
    pthread_exit(NULL);
14 }

int main(int argc, char *argv[]){
    pthread_t a,n;
    setvbuf(stdout, (char*)NULL, _IONBF, 0); // no-buffer printf
19
    createSemaphore(argv);

    printf("I'm the SEM-SYNC printer manager.\n");
    pthread_create(&a, NULL, printThis, (void *)'a');
    pthread_create(&n, NULL, printThis, (void *)'n');
    pthread_join(a, NULL);
    pthread_join(n, NULL);
24

    semctl(s,0,IPC_RMID,0); // Delete s

    pthread_exit(NULL);
    return 0;
}

```


Başarılı senkronizasyon

I'm the SEM-SYNC printer manager.

Oh! Two hundred jobs are submitted, and I got only one printer!

3

abcdefghijklmnopqrstuvwxyz0123456789abcdefghijklmnopqrstuvwxyz0123456789abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
0123456789abcdefghijklmnopqrstuvwxyz0123456789abcdefghijklmnopqrstuvwxyz0123456789abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz0123456789abcdefghijklmnopqrstuvwxyz0123456789abcdefghijklmnopqrstuvwxyz0123456789

8

[illegible]

13

0123456789abcdefghijklmnopqrstuvwxyz0123456789abcdefghijklmnopqrstuvwxyz0123456789abcdefghijklmnopqrstuvwxyz0123456789
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz0123456789abcdefghijklmnopqrstuvwxyz0123456789abcdefghijklmnopqrstuvwxyz0123456789abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
0123456789abcdefghijklmnopqrstuvwxyz0123456789abcdefghijklmnopqrstuvwxyz0123456789abcdefghijklmnopqrstuvwxyz0123456789
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz0123456789abcdefghijklmnopqrstuvwxyz0123456789abcdefghijklmnopqrstuvwxyz0123456789abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
0123456789abcdefghijklmnopqrstuvwxyz0123456789abcdefghijklmnopqrstuvwxyz0123456789abcdefghijklmnopqrstuvwxyz0123456789
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz0123456789abcdefghijklmnopqrstuvwxyz0123456789abcdefghijklmnopqrstuvwxyz0123456789abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
0123456789abcdefghijklmnopqrstuvwxyz0123456789abcdefghijklmnopqrstuvwxyz0123456789abcdefghijklmnopqrstuvwxyz0123456789

18

[illegible]

23

[illegible]

Su(H_2O) oluşumu problemi

- ▶ Su molekülünün oluşumunu iki tip iplik(thread) kullanarak modellemek istiyoruz
- ▶ Molekül oluşumu için eşik değeri (enerji, sıcaklık, vs) belirlenir. Eşik değerini aşan iplik bag() fonksiyonunu çağırır.
- ▶ Bir ipliğin, (i+1). molekül için bag() fonksiyonunu çağırması, ancak ve ancak i. molekülü oluşturan için üç ipliğin de bag() fonksiyonunu çalıştırıp tamamlamış olması gerekir.
  - ▶ Bir O ipliği eşiğe ulaşınca hiçbir H ipliği yoksa, iki H ipliğini bekler
  - ▶ Bir H ipliği eşiğe ulaşınca eşikte kendisinden başka hiçbir iplik yoksa, bir H ipliği ve bir O ipliğini beklemek zorundadır
- ▶ İplikler eşği üçlü gruplar halinde geçmektedirler. Bir grup 2 H, 1 O ipliğinden oluşmaktadır.

Sözkonusu kısıtları sağlayan senkronizasyon adımlarını H ve O iplikleri için oluşturunuz.

Su(H_2O) oluşumu problemi

Kullanılması gereken temel bileşenler ve ilk değerleri

- ▶ mutex = Semafor(1) Mutex: Karşılıklı dışlama(MUTual EXclusion)
- ▶ oksijen = 0 Mutex korumalı sayaç
- ▶ hidrojen = 0 Mutex korumalı sayaç
- ▶ barrier = Barrier(3) bag() fonksiyonunu çağıran üç iplik de eşişe vardığı zaman bir sonraki 3lü grubun çalışmaya başlamasına izin verilir
- ▶ oxyQueue = Semafor(0) Oksijen ipliklerinin beklediği semafor
- ▶ hydroQueue = Semafor(0) Hidrojen ipliklerinin beklediği semafor

Kuyruk yapılarına bağlı temel fonksiyonlar ise aşağıdaki gibi ismlendirilmiştir.

- ▶ oxyQueue.wait() : Oksijen kuyruğuna katıl
- ▶ hydroQueue.wait() : Hidrojen kuyruğuna katıl
- ▶ oxyQueue.signal() : Oksijen kuyruğundan bir oksijen ipliğini serbest bırak
- ▶ hydroQueue.signal() : Hidrojen kuyruğundan bir hidrojen ipliğini serbest bırak

Su(H_2O) oluşumu problemi

- ▶ Başlangıçta hydroQueue ve oxyQueue semaforları kilitlemiş durumda.
  - ▶ hydroQueue = 0
  - ▶ oxyQueue = 0
- ▶ Eşiğe ulaşan bir O ipliği, 2 H ipliğinin işleme girmesine izin vermelidir
  - ▶ hydroQueue semaforunun değerini 2 arttırmalıdır.
  - ▶ Arttırma işleminden sonra H ipliklerinin eşiğe varmasını beklemelidir

Su(H_2O) oluşumu problemi

Oksijen için özet kod:

```
mutex.wait()
oksijen++
3  if ( hidrojen >= 2)
    hydroQueue.signal(2)
    hidrojen -= 2
    oxyQueue.signal()
    oksijen -= 1
8  else
    mutex.signal()

oxyQueue.wait()
bag()
13 barrier.wait()
mutex.signal()
```


Su(H_2O) oluşumu problemi

Hidrojen için özet kod:

```
1  mutex.wait()
   hidrojen++
   if ( hidrojen >= 2 and oksijen >= 1)
       hydroQueue.signal(2)
       hidrojen -= 2
6   oxyQueue.signal()
   oksijen -= 1
   else
       mutex.signal()

11 hydroQueue.wait()
    bag()
    barrier.wait()
```


Sushi bar problemi

Imagine a sushi bar with 5 seats. If you arrive while there is an empty seat, you can take a seat immediately. But if you arrive when all 5 seats are full, that means that all of them are dining together, and you will have to wait for the entire party to leave before you sit down.

Çözümde kullanılacak değişkenler

```
2  eating = waiting = 0 // keep track of the number of threads
   mutex = Semaphore(1) // mutex protects both counters
   block = Semaphore(0) // incoming customers' queue(regular meaning)
   must_wait = False // indicates that the bar is full
```


Çözüm denemesi

```

1  mutex.wait()
   if must_wait:
       waiting += 1
       mutex.signal()
       block.wait()

6

       mutex.wait()    // reacquire mutex
       waiting -= 1

11  eating += 1
     must_wait = (eating == 5)
     mutex.signal()

    // eat sushi

16  mutex.wait()
     eating -= 1
     if eating == 0:
         n = min(5, waiting)
         block.signal(n)
         must_wait = False
     mutex.signal()
  
```


Bir çözüm

```

mutex.wait()
if must_wait:
3     waiting += 1
    mutex.signal()
    block.wait()

else:
    eating += 1
8     must_wait = (eating == 5)
    mutex.signal()

// eat sushi

13  mutex.wait()
    eating -= 1
    if eating == 0:
        n = min(5, waiting)
        waiting -= n
18  eating += n
    must_wait = (eating == 5)
    block.signal(n)
mutex.signal()

```


Bir başka çözüm

```

mutex.wait()
if must_wait:
    waiting += 1
4    mutex.signal()
    block.wait()    // when we resume, we have the mutex
    waiting -= 1

eating += 1
9    must_wait = (eating == 5)
    if waiting and not must_wait:
        block.signal()    // and pass the mutex
    else:
        mutex.signal()

14    // eat sushi

mutex.wait()
eating -= 1
19    if eating == 0: must_wait = False

    if waiting and not must_wait:
        block.signal()    // and pass the mutex
    else:
        mutex.signal()
  
```


Parti Problemi

Yurtta yapılacak bir parti için aşağıdaki kısıtlar geçerlidir:

- ▶ Bir odada aynı anda birçok öğrenci bulunabilir
- ▶ Yurt müdiresi bir odaya iki durumda dalabilir
  - ▶ Odada öğrenci yoksa, odayı aramak için
  - ▶ Odada 50den fazla öğrenci varsa partiyi dağıtmak için
- ▶ Müdire odadayken başka öğrenci odaya giremez ancak öğrenciler odadan ayrılabilir
- ▶ Müdire odayı ancak oda boşalınca terk eder.
- ▶ Sadece bir müdire teftişten sorumludur.

Bütün bu kısıtları karşılayan bir simülsayon yazınız.

Parti Problemi

Kullanılması gereken temel bileşenler ve ilk değerleri

- ▶ `ogrenci` = 0 Öğrenci sayısı
- ▶ `mudire` = ‘‘odada değil’’ Müdire durumunu tutan bir enum
- ▶ `mutex` = Semafor(1) Öğrenci ve müdire durumlarını korumak için
- ▶ `turnike` = Semaphore(1) Dekan odadayken öğrencileri dışarıda tutmak için
- ▶ `odaHazir` = Semaphore(0) Müdire dışarıda ve oda boşsa
- ▶ `ogrencilerCikti` = Semaphore(0) Müdire içeride ve oda boşaldıysa

Parti Problemi

Mudire için özet kod:

```

1  mutex.wait()
    if ogrenci > 0 and ogrenci < 50:
        mudire = bekliyor
        mutex.signal()
        odaHazir.wait()    # and get mutex from the student.

6
    # ogrenci say s 0 ya da >= 50 olmal

    if ogrenci >= 50:
        mudire = odada
11        dagit()
        turnike.wait()    # girisi kilitle
        mutex.signal()
        ogrencilerCikti.wait()
        turnike.signal()    # giris kilidini ac

16
    else:    # ogrenci sayisi 0 olmalı
        ara()

mudire = odada degil
mutex.signal()
  
```


Parti Problemi

Öğrenci için özet kod:

```

mutex.wait()
    if mudire == odada :
        mutex.signal()
4      turnike.wait()
        turnike.signal()
        mutex.wait()
        ogrenci += 1

9      if ogrenci == 50 and mudire == bekliyor :
            odaHazir.signal() # mutexi mudireye aktar
        else :
            mutex.signal()

14     party()

mutex.wait()
    ogrenci -= 1

19     if ogrenci == 0 and mudire == bekliyor :
            odaHazir.signal() # odaBos u mudireye aktar
        elif ogrenci == 0 and mudire == odada :
            # ogrencilerCikti yi mudireye aktar
            ogrencilerCikti.signal()
        else :
            mutex.signal()
  
```

